

TİCARİ BELGELERDE BULUNMASI GEREKEN BİLGİLER

KONUN ÖZETİ : 1 Ocak 2014'ten itibaren gerçek ve tüzel kişi tacirler ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde "ticaret sicil numaralarına yer vermek (veya MERSİS numarası), internet sitesi açmak zorunda olan firmalar ise, hem "ticaret sicil numaralarına (veya MERSİS numarası)" hem de "tescil edilen internet sitesi adreslerine" yer vermek zorundadırlar.

Bilindiği gibi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun 39. Maddesinde “ (1) Her tacir, ticari işletmesine ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmak ve işletmesiyle ilgili senetlerle diğer belgeleri bu unvan altında imzalamak zorundadır.

(2) Tescil edilen ticaret unvanı, ticari işletmenin görülebilecek bir yerine okunaklı bir şekilde yazılır. Tacirin işletmesiyle ilgili olarak düzenlediği ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde tacirin sicil numarası, ticaret unvanı, işletmesinin merkezi ile tacir internet sitesi oluşturma yükümlülüğüne tabi ise tescil edilen internet sitesinin adresi de gösterilir. Tüm bu bilgiler şirketin internet sitesinde de yayımlanır. **Bu sitede ayrıca**, anonim şirketlerde yönetim kurulu başkan ve üyelerinin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı, limited şirketlerde müdürlerin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yöneticilerin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı yayımlanır.” Hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan Kanunun 1534. maddenin 5. fıkrasına göre, 39. maddenin 2. fıkrasının ilk cümlesi hemen yayım tarihinde yürürlüğe girmiş olup, diğer hükümler ise (2, 3 ve 4. hükümler) 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Buna göre, **01.01.2014 tarihinden itibaren** “Tacirin işletmesiyle ilgili olarak düzenlediği ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde tacirin sicil numarası, ticaret unvanı, işletmesinin merkezi ile tacir internet sitesi oluşturma yükümlülüğüne tabi ise tescil edilen internet sitesinin adresi de gösterilir.” hükmü uygulamaya girmektedir.

Kanun hükümleri uyarınca 01.01.2014 tarihinden itibaren faturalarda yer alması gereken zorunlu bilgiler arasına;

➤ **Tacirin Sicil Numarası:** Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; MERSİS'i kullanmaya başlayan müdürlüklerde MERSİS numarasının ticaret sicili numarası yerine geçeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, ticaret sicili müdürlüklerince kendilerine MERSİS numarası verilen tacirler, ticaret sicili numarası yerine bu numarayı, verilmeyenler de ticaret sicili numaralarını ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde göstereceklerdir. Buna göre, internet sitesi oluşturma yükümlülüğü olmayan gerçek ve tüzel kişi tacirlerin, işletmeleriyle ilgili olarak düzenledikleri ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayanağını oluşturan belgelerde, MERSİS numarası olanlar bu numarayı, olmayanlar taret sicili numarası, ticaret unvanı, ticari işletmenin merkezi bilgilerine yer vermeleri gerekmektedir.

➤ İnternet sitesi oluşturmaya zorunlu olan firmaların internet sitesi adresleri de girecektir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun göre, sadece bağımsız denetime tabi olan sermaye şirketlerinin internet sitesi oluşturma yükümlülüğü bulunduğundan, bağımsız denetime tabi olan sermaye şirketlerinin yukarıda yer verilen bilgilere ek olarak tescil edilen internet sitesi adreslerini de madde kapsamındaki belgelerde göstermeleri gerekmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde fatura, gider pusulası, müstahsil makbuz v.d. mükellefle tarafından kullanılan belgelerin tarifleri yapılmış, kanunun 230. Maddesinde ise faturanın şekli ve faturada bulunması gereken en az bilgiler şöyle belirtilmiştir.

- 1- Faturanın düzenlenme tarihi, seri ve sıra numarası,
- 2- Faturayı düzenleyen adı, varsa ticaret unvanı, iş adresi, bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarası,
- 3- Müşterinin adı, ticaret unvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarası,
- 4- Malın veya işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarı,
- 5- Satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası

Vergi Usul Kanununda faturada yer alması gereken asgari bilgiler arasında “Ticaret Sicil Numarası” ile “Tescil Edilen İnternet Sitesi Adreslerine” yer verilmemiştir. Ancak Türk Ticaret Kanunun yukarıda değinilen hükümleri uyarınca tüccar tarafından kullanılacak belgelerde sicil numarası ile internet sitesi oluşturmaya zorunlu olan firmaların internet sitesi adresleri bilgileri de bulunması zorunluluğu vardır.

Bu itibarla, 2014 yılı içerisinde fatura, irsaliye, gider pusulası, müstahsil makbuzu, tahsil ve tediye makbuzu, perakende satış fişleri (Ödeme kaydedici cihaz fişleri), antetli kağıt kullanacak olan tacirlerin (anonim şirketler, limited şirketler, ticari işletme işleten vakıflar, dernekler, bir ticari işletmeyi kısmen de olsa kendi adına işleten gerçek kişiler) bu bilgileri söz konusu belgelere eklemesi gerekmektedir.

Yine eskiden basılmış belgelerini 2014 yılında da kullanmaya devam edecek olan tacirler, bu bilgileri bir kaşe aracılığıyla belgelere eklemelidirler.

Gümrük Ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın Konu Hakkındaki Beyanatı :

“Ticari mektuplar, bir ticari işe ilişkin tüm yazışmalardır. Dolayısıyla tacirin bir ticari işe yönelik olarak düzenlediği tüm yazılarında maddede belirtilen bilgileri göstermesi zorunludur. Ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerin belirlenmesinde esas alınacak ölçüt, belgenin tacirler tarafından düzenlenmesi ve bu belgenin tacirlerin ticari defterlerine yaptıkları kayıtların dayanağını oluşturmasıdır. Anılan ölçütten hareketle bu tür belgelere, tacirler tarafından düzenlenen faturalar, perakende satış vesikaları (perakende satış fişleri, makineli kasaların kayıt ruloları, giriş ve yolcu taşıma biletleri), gider pusulaları, müstahsil makbuzları, ücret bordroları, banka dekontları, tahsilat veya tediye makbuzları örnek olarak gösterilebilecektir. Söz konusu bilgilerin, tacirler tarafından 1 Ocak 2014 tarihi ve sonrasında madde kapsamındaki belgelerde gösterilmemesi halinde ise bunlar hakkında

YTTK'nın 51'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince her yıl yeniden değerlendirilerek güncellenen idari para cezası (2014 yılı için 2.240 TL) uygulanacaktır.

Tacirlerimizin idari para cezasıyla karşılaşmamaları bakımından 1 Ocak 2014 tarihi ve sonrasında düzenleyecekleri madde kapsamındaki belgelerde yine madde kapsamındaki bilgilere yer vermeleri önem taşımaktadır. Bu çerçevede, tacirlerimizin 1 Ocak 2014 tarihi ve sonrasında kullanacakları belgeleri bastırırken bu belgelerde, ticaret unvanının, MERSİS numarasının (MERSİS numarası verilmeyenler ticaret sicili numarasının) ve ticari işletmenin merkezinin (bağımsız denetime tabi tacirler bu bilgilere ek olarak internet sitesi adresi) gösterilmesine dikkat etmeleri, 1 Ocak 2014 tarihi öncesinde bastırılan belgelerin bu tarih sonrasında da kullanılması halinde, bu belgelerde de anılan bilgilerin gösterilmesini (bilgileri içerecek şekilde hazırlanan kaşelerin bu belgelere vurulması) sağlamaları, yazar kasalardan alınan perakende satış fişlerinde madde kapsamındaki bilgilere yer verilmesini teminen gerekli program değişikliklerini yaptırmaları veya program değişikliğine gidilinceye kadar bilgileri içerecek kaşeyi fişlerin önüne veya arkasına vurmaları gerekmektedir.”

2014 Yılında Türk Ticaret Kanunu'nda Uygulanacak İdari Para Cezaları

Ticari hayatımızın güven ve istikrar içinde sürdürülebilmesi için TBMM tarafından kabul edilerek 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren **6102 sayılı (Yeni) Türk Ticaret Kanunu**'nda bazı fiiller kabahat olarak tanımlanmış ve bu fiillerin işlenmesi halinde de anılan Kanun'da belirlenen idari para cezalarının uygulanması öngörülmüştür.

Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına teftiş, inceleme ve soruşturma görevlerinin yanında rehberlik görevi de verilmiştir. Bakanlığımızca ticaret şirketlerine yönelik yapılan denetimin amacı, bunların Türk Ticaret Kanunu'na ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygun işlem yapmalarını sağlamak ve bu amaç doğrultusunda da onlara rehberlik etmektir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndaki idari para cezaları, **5326 sayılı Kabahatler Kanunu** uyarınca her yıl yeniden değerlendirilerek artırılmaktadır ki 19/11/2013 tarihli ve 28826 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, **430 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği** ile yeniden değerlendirilerek, 2013 yılı için % 3,93 (üç virgül doksan üç) olarak tespit edilmiştir.

Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına verilen rehberlik görevinin yerine getirilmesine katkı sağlayacağı düşüncesiyle, Bakanlığımızın görev alanıyla ilgili olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen kabahatlerin neler olduğu ile bu kabahatlerin işlenmesi halinde yıllar itibarıyla hangi tutarda idari para cezasının uygulanacağını gerek ticaret erbabımızla gerekse de bu idari para cezalarını uygulama yetkisi olan mülki amirlerimizce paylaşılmasının yerinde olacağı değerlendirilmiş ve anılan bilgiler tablo halinde gösterilmiştir.

Sıra	Kabahat Olarak Tanımlanan Fiil	2012	2013	2014
1	Tescil ve kayıt için gerçeğe aykırı beyanda bulunulması	2.000	2.156	2.240
2	Tacirin, ticari işletmesine ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmaması ve işletmesiyle ilgili senetlerle diğer belgeleri bu unvan altında imzalamaması	2.000	2.156	2.240

3	<i>Tescil edilen ticaret unvanının, ticari işletmenin görülebilecek bir yerine okunaklı bir şekilde yazılmaması</i>	2.000	2.156	2.240
4	<i>Ticari mektuplarda ve ticari defterlerin dayanağını oluşturan belgelerde ticaret unvanının, işletmenin merkezinin, ticaret sicili numarasının ve şirket internet sitesi oluşturma yükümlülüğüne tabi ise internet sitesi adresinin gösterilmemesi, internet sitesi yükümlülüğü olan sermaye şirketlerince bu bilgilerin internet sitesine konulmaması</i>	2.000	2.156	2.240
5	<i>İnternet sitesi kurma yükümlülüğü olan anonim şirketlerin; yönetim kurulu başkan ve üyelerinin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarını, limited şirketlerin; müdürlerinin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarını, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin de yöneticilerinin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarını, internet sitelerinde yayımlamamaları</i>	2.000	2.156	2.240
6	<i>Tacirin, ticari işletmenin açıldığı günden itibaren onbeş gün içinde, ticari işletmesini ve seçtiği ticaret unvanını tescil ve ilan ettirmemesi</i>	2.000	2.156	2.240
7	<i>Tacirin kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı, notere onaylattırdıktan sonra sicil müdürlüğüne vermemesi, tacir tüzel kişi ise, unvanla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzalarının notere onaylatılarak sicil müdürlüğüne verilmemesi</i>	2.000	2.156	2.240
8	<i>Merkezi Türkiye’de bulunan ticari işletmelerin şubelerinin, açıldıkları günden itibaren onbeş gün içinde kendilerini ve seçtikleri ticaret unvanını bulundukları yerin ticaret siciline tescil ve ilan ettirmemeleri, şube adına temsile yetkili kişilerin imzalarını notere onaylattıktan sonra sicil müdürüne vermemeleri,</i>	2.000	2.156	2.240
9	<i>Merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye’deki şubelerinin, açıldıkları günden itibaren onbeş gün içinde kendilerini ve seçtikleri ticaret unvanını bulundukları yerin ticaret siciline tescil ve ilan ettirmemeleri, şube adına temsile yetkili kişilerin imzalarını notere onaylattıktan sonra sicil müdürüne vermemeleri, yerleşim yeri Türkiye’de bulunan tam yetkili bir ticari mümessil atamamaları</i>	2.000	2.156	2.240
10	<i>Gerçek kişi tacirin ticaret unvanındaki adının ve soyadının kısaltılarak yazılması</i>	2.000	2.156	2.240
11	<i>Kollektif şirketin ticaret unvanında, bütün ortakların veya ortaklardan en az birinin adı ve soyadıyla şirketin ve türünü gösterecek bir ibareye yer verilmemesi</i>	2.000	2.156	2.240
12	<i>Adi veya sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin ticaret unvanlarında, komandite ortaklardan en az birinin adının ve soyadının, şirketin ve türünün gösterilmemesi, bu şirketlerin ticaret unvanlarında komanditer ortakların adları ve soyadlarına yer verilmesi</i>	2.000	2.156	2.240

13	Anonim, limited ve kooperatif şirketlerin, ticaret unvanlarında işletme konusunun gösterilmemesi, ticaret unvanlarında, “anonim şirket”, “limited şirket” ve “kooperatif” kelimelerinin bulunmaması, bu şirketlerin ticaret unvanında, gerçek bir kişinin adı veya soyadı yer aldığı takdirde, şirket türünü gösteren ibarelerin, baş harflerle veya başka bir şekilde kısaltma yapılarak yazılması	2.000	2.156	2.240
14	Ticari işletmeye sahip olan dernek, vakıf ve diğer tüzel kişilerin ticaret unvanlarında adlarının bulunmaması, donatma iştirakinin ticaret unvanında, ortak donatanlardan en az birinin adı ve soyadının veya deniz ticaretinde kullanılan geminin adının yer almaması, ticaret unvanındaki soyadların ve geminin adının kısaltılması, ticaret unvanında donatma iştirakinin belirtilmemesi	2.000	2.156	2.240
15	Bir ticaret unvanına Türkiye’nin herhangi bir sicil dairesinde daha önce tescil edilmiş bulunan diğer bir unvandan ayırt edilmesi için gerekli olduğu takdirde, ek yapılmaması	2.000	2.156	2.240
16	Her şubenin, kendi merkezinin ticaret unvanını, şube olduğunu belirterek kullanmaması	2.000	2.156	2.240
17	Merkezi yabancı ülkede bulunan bir işletmenin Türkiye’deki şubesinin ticaret unvanında, merkezin ve şubenin bulunduğu yerlerin ve şube olduğunun gösterilmemesi	2.000	2.156	2.240
18	İşletme adının tescil ve ilan ettirilmemesi	2.000	2.156	2.240
19	Defterlerin üçüncü kişi uzmanlara, makul bir süre içinde yapacakları incelemede işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutulmaması	4.000	4.312	4.481
20	İşletme faaliyetlerinin oluşumunun ve gelişmesinin defterlerden izlenememesi	4.000	4.312	4.481
21	Tacirin, işletmesiyle ilgili olarak gönderilmiş bulunan her türlü belgenin, kopyasını, yazılı, görsel veya elektronik ortamda saklamaması	4.000	4.312	4.481
22	Ticari defterlerin açılış veya kapanış onaylarının yaptırılmaması	4.000	4.312	4.481
23	Defterlerin Türkçe tutulmaması	4.000	4.312	4.481
24	Defterlerde, kısaltmaların, harflerin, rakamların ve sembollerin kullanılması halinde bunların anlamlarının açıkça belirtilmemesi	4.000	4.312	4.481
25	Defterlere yazımların ve diğer gerekli kayıtların eksiksiz doğru, zamanında ve düzenli olarak yapılmaması	4.000	4.312	4.481
26	Defterlere yapılan bir kaydın, önceki içeriği belirlenemeyecek şekilde çizilmesi ve değiştirilmesi	4.000	4.312	4.481
27	Defterlerde, kayıt sırasında mı yoksa daha sonra mı yapıldığı anlaşılmayan değiştirmelerin yapılması	4.000	4.312	4.481
28	Defterlerin ve diğer kayıtların elektronik ortamda tutulması durumunda, bu bilgilerin her zaman kolaylıkla okunmasının temin	4.000	4.312	4.481

	<i>edilmemiş olması</i>			
29	<i>Hileli envanter çıkarılması</i>	4.000	4.312	4.481
30	<i>Elektronik ortamda saklanan belgelerin ibraz edilememesi</i>	4.000	4.312	4.481
31	<i>Finansal tabloların, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe standartlarına göre düzenlenmemesi</i>	4.000	4.312	4.481

Kaynak: T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı